

Del 3

Vurderingsgrunnlag og forslag til struktur- endring for oppvekst i Færder kommune

Innhold

Lowerk og vurderingskriterier, inkludert risikoreduserende tiltak	2
Lower og statlige føringer	2
Vurderingskriterier	5
Generelle vurderinger	8
Barnets beste med integrerte kriterievurderinger	8
Barnehage- og skolemiljø, inkludert fysisk leke- og læringsmiljø.....	8
Klimakonsekvenser, skolevei og trafikkssikkerhet	10
Fagmiljø for ansatte.....	10
Sammenfattet vurdering.....	11
Risikoreduserende tiltak;	12
Barnets beste – helhetlig og systematisk ivaretagelse	12
Leke- og læringsmiljø (fysiske bygg ute og inne)	12
Skolevei, trafikkssikkerhet, lokalsamfunn og klima.....	12
Fagmiljø for ansatte.....	13
Overgangs- og endringsledelse	13
Revidert forslag til framtidig oppvekststruktur	14
TEIE KRETS	15
LABAKKEN KRETS	18
FØYNLAND KRETS	22
BRATTÅS KRETS	24
OSERØD KRETS	27
TORØD KRETS	29
LINDHØY KRETS	33
FRITID FÆRDER.....	38
HJELPETJENESTENE.....	38
Økonomiske beregninger og samlet oversikt over økonomiske konsekvenser	41

Lovverk og vurderingskriterier, inkludert risikoreduserende tiltak

I dette dokumentet beskrives lovverk og kriterier som foreslåtte strukturendringer for oppvekst er vurdert etter. Det inneholder også

Når Færder kommune skal løse sitt oppdrag med å tilby barn og unge gode barnehager og skoler, men samtidig effektivisere ved hjelp av strukturendringer, legges gjeldende lovverk og statlige styringssignaler til grunn. I tillegg vurderes ut fra et sett kriterier valgt med bakgrunn i tidligere ønskede prioriteringer og barnas beste. Lovverk og kriteriene presenteres under.

Lover og statlige føringer

Endret oppvekststruktur skal ikke medføre lovbrudd eller vesentlige brudd på statlige og lokale styringssignaler.

De tre viktigste lovverkene når det gjelder planlegging av kapasitet for oppvekstområdet er barnehageloven, opplæringsloven og plan- og bygningsloven. I tillegg må en se til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler, lov om helse- og omsorgstjenester, lov om folkehelsearbeid, barnevernloven og arbeidsmiljøloven. For å ivareta barnas perspektiv særskilt; FNs barnekonvensjon, som støttes av flere norske lover. Fritidserklæringen om at alle barn har rett til hvile, fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv regnes også som viktig. Barn og unge selv er særlig opptatt av denne retten.

Barnehageloven

Ifølge **barnehageloven § 16**, har barn som fyller ett år innen utgangen av november, rett til plass i barnehage fra august samme år. Kommunen har ansvar for å oppfylle denne retten, men det er ikke krav om at plassen må være i en bestemt barnehage eller i barnets nærmiljø.

Kommunen skal sørge for et tilstrekkelig barnehagetilbud, og det er vanlig at kommuner prøver å tilby plass i nærheten av barnets bosted, men dette er ikke lovfestet som en individuell rett.

Barnehageloven og veiledere fra Utdanningsdirektoratet stiller krav til barnehagens inne- og uteareal. Innendørs skal det være minst 4 m² per barn over 3 år, og ca. 5,3 m² for barn under 3 år. Anbefalt uteareal er seks ganger så stort som innearealet. Byggets utforming skal støtte lek, læring og trygghet – og være tilpasset barnas alder og behov.

Opplæringsloven

Opplæringsloven gir et generelt krav om skolemiljø. Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering og trivsel. Skoler planlegges, bygges, tilrettelegges og drives slik at det blir tatt hensyn til elevenes trygghet, helse, trivsel og læring. Elevenes rett til et godt fysisk miljø ivaretas i opplæringslovens § 12-7, der det heter at alle elever har rett til en arbeidsplass som er tilpasset deres behov. Skolen skal være universelt utformet.

Skolens fysiske miljø dreier seg om hvordan både skolebygg og uteområder er utformet og tilrettelagt.

Elevene skal få ta del i planleggingen og gjennomføringen av arbeidet for et trygt og godt skolemiljø (§12-3) og skolen skal samarbeide med foreldre om elevenes opplæring (§10-3).

Nærskoleprinsippet

Opplæringslovens § 2-6, sier at alle elever rett til å gå på en skole i nærmiljøet:

Elevene har rett til å gå på ein skole i nærmiljøet. Kommunen kan gi forskrift om skolekrinsar. Ved tildeling av skoleplass og fastsetjing av forskrift om skolekrinsar skal kommunen leggje særleg vekt på kva skole som ligg nærast heimen. Kommunen kan også ta omsyn til topografi, trafikktilhøve og kapasiteten på skulane, og at barn i same nabolag skal få gå på same skole. Etter søknad kan eleven takast inn på ein annan skole enn den eleven har rett til å gå på.

Dette innebærer at barn som bor i det samme området skal få gå på samme skole, og at skolen skal være en skole i barnas naturlige nærmiljø.

Regelen legger føringer for hvordan kommunen skal fordele elevene mellom skoler. Fordelingen skal gjøres med utgangspunkt i den fysiske avstanden mellom barnets bosted og skolen. Kommunen kan også legge vekt på hvordan hjemmene er fordelt i nabolag, og på naturlige forhold som fjell og elver (Prop. 57 L (2022–2023), s. 572). Sikkerhet langs skoleveien kan ofte være et viktig hensyn (Prop. 57 L (2022–2023), s. 572).

Ved fordeling av elevene mellom skolene i kommunen, kan skolenes kapasitet være avgjørende. Ifølge Utdanningsdirektoratets tolkning av opplæringsloven av 1998, kunne kommunen vektlegge hensynet til kapasitet først hvis en skole var full. Med ny opplæringslov er kommunens adgang til å vektlegge skolenes kapasitet noe utvidet. Kommunen har nå adgang til å legge vekt på effektiv forvaltning av kommunens skoleanlegg og økonomiske og menneskelige ressurser (Prop. 57 L (2022–2023), s. 92) Kommunen må vektlegge en rekke ulike hensyn når det kommer til fordeling av elever etter opplæringsloven § 2-6. Denne avveiningen innebærer at nærskolen ikke alltid vil være den skolen som er nærmest elevens bosted, men UDIR presiserer også følgende;

«Det vil også være i strid med nærskoleprinsippet å legge vekt på hensynet til videreføring av en skole med svakt elevgrunnlag. Det henger sammen med at utgangspunktet for tildeling av skoleplasser og fastsetting av skolekretser er reiseveien mellom barnets bostedsadresse og skolen.»

Les mer om lovfortolkning her; [Nærskoleprinsippet | udir.no](https://udir.no)

Opplæringsloven sier at kommunen kan tildele skoleplass ved å vedta en lokal forskrift om skolekretser, eller ved å fatte enkeltvedtak om hvilken skole den enkelte elev skal gå på.

Rett til skoleskyss

Elever på 1. trinn som bor mer enn to kilometer fra skolen, og elever på 2.–10. trinn som bor mer enn fire kilometer fra skolen, har etter opplæringsloven rett til gratis skyss. Elever kan ha rett til skyss ved farlig skolevei eller som følge av nedsatt funksjonsevne, skade eller sykdom. Dette er regulert i opplæringsloven § 4-1, og gjelder uten hensyn til avstanden mellom hjemmet og opplæringsstedet. Disse elevene vil også ha rett til skyss til og fra skolefritidsordningen (SFO) og rett til skyss før skoledagen er over dersom den nedsatte funksjonsevnen, skaden eller sykdommen gir behov for det. De har ikke rett til skyss til og fra leksehjelp eller i skoleferier.

Plan- og bygningsloven

Plan og bygningsloven (pbl., 2008) har som formål å fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Det legges særlig vekt på barn og unges oppvekstvilkår. Dette følges opp i kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi og kommuneplanens arealdel, som legger føringer for skoleplanleggingen. Plan og bygningsloven omtaler også særskilt hensynet til barn og unges oppvekstvilkår:

- Det skal tas hensyn til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene (§ 1-1)
- Planlegging etter loven skal sikre at barn og unges interesser blir ivaretatt i plan- og byggesaker (§ 3-1)
- Reguleringsplaner skal ta hensyn til barn og unges behov for trygge og gode oppvekstmiljøer (§ 12-7)
- Prinsippet om universell utforming skal ivaretas både i planleggingen av prosjekter og i kravene til det enkelte byggetiltak (§ 29-3)

For kommunale planforslag, gjelder det at: «Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte.» (§ 5-1)10 Av lovens formål, må dette også sees i lys av det grunnleggende hensynet til barnas beste og prinsippet om hensynet til barn og unges oppvekstvilkår.

Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger

Forskriftens (2023) 12 formål er å sikre at miljøet i barnehager og skoler fremmer helse, trivsel, lek og læring, samt forebygger sykdom, skade og alvorlige hendelser (§ 1). Ved valg av beliggenhet for barnehager og skoler skal det tas hensyn til risikoforhold som trafikk, luftforurensning, støy, klima og områdets utforming for å sikre et helsemessig forsvarlig miljø (§ 7). Barnehagens og skolens fysiske miljø skal være forsvarlig ut fra en vurdering av faktorer som kan påvirke helse, trivsel, lek og læring. Dette inkluderer tilrettelegging for barn og unge med funksjonsnedsettelse og sikring av lokaler og uteområder som dekker behov for aktivitet og hvile (§ 10).

Arbeidsmiljøloven

Ansattes rett til et godt arbeidsmiljø, arbeidsmiljøloven, stiller krav til fysisk arbeidsmiljø, psykososialt arbeidsmiljø, tilrettelegging for ansatte med nedsatt funksjonsevne og jevnlig risikovurderinger av disse forholdene.

En forsvarlig arbeidsplass skal ha god ventilasjon, støydemping, ergonomisk tilrettelegging, tilstrekkelig plass og lysforhold. Arbeidsplassen skal preges av trygghet, respekt, samarbeid og forebygging av stress og konflikter. Arbeidsplassen skal være tilrettelagt for alle og det må jevnlig sjekkes og settes inn tiltak, for å sikre at arbeidsmiljøet er fullt forsvarlig.

Vurderingskriterier

«Barnets beste»

Barnets beste – en helhetlig og kvalitativ vurdering

Barnets beste er et grunnleggende prinsipp i både barnekonvensjonen og norsk lovverk, og handler om langt mer enn å innhente barn og unges synspunkter. En god barnets beste-vurdering krever en bred, systematisk og kunnskapsbasert analyse av hvordan ulike beslutninger kan påvirke barns utvikling, læringsmiljø, tilhørighet, trygghet og mulighet for et likeverdig tilbud over tid.

Barn og unge har rett til å bli hørt i saker som angår dem, uavhengig av alder og forutsetninger. Kommunen skal sikre at barna får reelle muligheter til å uttale seg, og at dette skjer på en trygg, forsvarlig og alderstilpasset måte. Innspill kan hentes både gjennom direkte dialog og via strukturer som foreldre, elevråd, ungdomsråd og eksisterende dokumentasjon som undersøkelser og kartlegginger. Samtidig er barnets stemme bare *én del* av vurderingsgrunnlaget.

En kvalitativ barnets beste-vurdering innebærer også å belyse:

- hvordan endringene påvirker barnas tilgang til et godt og stabilt lærings- og oppvekstmiljø
- om barna vil ha likeverdig tilgang til kompetente voksne, faglig kvalitet og et inkluderende skole- og fritidstilbud
- hvilke konsekvenser endringene har for tilhørighet, sosialt miljø, relasjoner og overgangssituasjoner.
- hvordan sårbare grupper blir ivaretatt, og om endringen kan forsterke eller redusere ulikhet.
- hvilke kompenserende eller støttende tiltak som kan settes inn for å sikre at barn ikke påføres uforholdsmessige belastninger.

Ved endringer i f.eks. skolestruktur må hensynet til fellesskapets ressurser, økonomisk bærekraft og kvalitet på tjenestene vurderes opp mot konsekvensene for barna. Tiltakene skal ikke være så omfattende at det blir vanskelig å redusere negative virkninger for elevgruppen. Barn og unge skal gis mulighet til å medvirke både i høringsfasen og i det videre arbeidet med konkrete løsninger.

Barnehage- og skolemiljø, inkl. fysisk leke- og læringsmiljø

Ifølge barnehageloven § 41–43 (kapittel VIII om psykososialt barnehagemiljø) og opplæringslovens kap.12 har alle barn og unge har rett til et trygt og godt psykososialt miljø som fremmer trivsel, lek og læring.

Barnehagen og skoler skal aktivt forebygge, avdekke og håndtere mobbing, utestenging og andre krenkelser. Dersom et barn ikke har det trygt og godt, skal det snarest mulig sette inn tiltak.

Færder kommune har vedtatt en helhetlig plan for oppvekstsektoren der «jordsmonnet» spiller en viktig rolle. Viktige oppvekstbetingelser skal i størst mulig grad, være til stede for alle som vokser opp i kommunen. «Jordsmonnet» skal bestå av trygghet, tilknytning og tilhørighet. Det skal bestå av kjærlighet, styrkebasert- og mestringsorientert tilnærming, mangfold som ressurs, aktivitetsbasert læring kulturopplevelser, å være aktør i eget liv, livskraft, glede og humor. Tilførsel av slike vekstbetingelser skal skje der barn og unge leve livene sine og her er barnehager og skoler helt sentrale.

Barnehager og skolars utforming betyr noe for hvordan barn kan leve livene sine. Det fysiske leke- og læringsmiljøet består av inne- og utearealer som barnehagen og skolen har, men det består også av nærmiljøet barn og unge omgir seg med.

Helhetlig plan for oppvekst vektlegger gode muligheter for å bevege seg og være i naturen. Å øke tilførsel av helsefremmende faktorer som å gå eller sykle til barnehage og skole, å få være i natur generelt, være i, ved og på vann og å ha tilgang til aktiv, kulturell og skapende aktivitet er viktig.

Skolevei og trafiksikkerhet

I tillegg til å innfri opplæringslovens krav til skoleskyss, er Færder kommune særlig opptatt av å gi barn og unge gode muligheter til å ferdes til og fra barnehagen og skolen til fots eller med sykkel, ski eller andre framkomstmiddel. Færder kommune skal være en aktiv kommune med gode muligheter for hverdagsaktivitet og bevegelsesglede. Både temaplan for helse og helhetlig plan for oppvekst sier noe om helsefremmende livsførsel.

Fagmiljø for de ansatte

Siden 2006 har prinsippet om barnehagen som lærende organisasjon vært nedfelt i rammeplan for barnehagen. I kap.7; *barnehagen som pedagogisk virksomhet*, står det beskrevet hvordan barnehagen skal være et profesjonelt læringsfellesskap hvor ansatte planlegger, gjennomfører og vurderer den pedagogiske virksomheten. Barnehageeier, Færder kommune, har et overordnet ansvar for at barnehagene oppfyller plikten til kontinuerlig profesjonsutvikling.

Læreplanverket for skole, LK20, sier at skolen skal være et profesjonsfaglig fellesskap der lærere, ledere og andre ansatte reflekterer over felles verdier, og vurderer og videreutvikler sin praksis. Det er skoleledelsens ansvar å legge til rette for at alle får brukt sine sterke sider, opplever mestring og utvikler seg. Skolens ledelse skal gi retning for å tilrettelegge for elevenes og lærernes læring og utvikling. Skoleledelsen skal lede det pedagogiske og faglige samarbeidet mellom lærerne og bidra til å utvikle et stabilt og positivt miljø der alle har lyst til å yte sitt beste.

Skoleeier, Færder kommune, skal ifølge opplæringsloven, sikre et system for kvalitetsutvikling for alle. Også arbeidsmiljøloven legger vekt på ansattes rett til å utvikle seg på arbeidsplassen, arbeidsmiljølovens §4-2)

Det finnes strenge retningslinjer for hvordan tilskuddsordninger for lokal kompetanseutvikling skal bidra til å øke kompetansen og kvaliteten i barnehager, grunnskoler, i kommuner og i partnerskap med universiteter og høyskoler.

Små fagmiljøer kan slite med nødvendig bredde i sammensetning av personer med ulik kompetanse eller ulike profesjoner. Det kan kompenseres for gjennom nettverk og samarbeid med andre virksomheter. For store virksomheter stilles krav til organisering av arbeidsplassbasert læring.

Færder kommune skal gi alle ansatte gode muligheter til å utvikle seg gjennom hele yrkeslivet sitt.

Klimakonsekvenser

Barnehage- og skolestruktur påvirker klimakonsekvensene på ulike måter. Energieffektive og bærekraftige driftsmodeller for formålsbygg er viktig. Det er også reisemønstre for de som bruker barnehagene og skolene eller de andre oppveksttjenestene. Om det er mulig å gå eller sykle, om formålsbyggene ligger slik at en kan bruke kollektivtilbud og om plasseringen kortest mulig reisevei,

er av betydning for klimakonsekvensene av oppvekststruktur. Færder kommune har ambisiøse mål for sitt klimaregnskap og framtidig oppvekststruktur skal bidra til at klimamålene nås.

Økonomi

Kommunens økonomiske situasjon er et viktig kriterium for forslagene i framtidig oppvekststruktur. Alle forslag foreslås for å gjøre kommunens drift av oppveksttjenester mer effektiv. Med økende andel eldre og nedgang i barnetall, er det nødvendig å finne tiltak som gir en mer effektiv drift av barnehager, skoler og andre tjenester. Det tas hensyn til økonomisk effekt på pedagogisk drift, men også på drift og investeringer i formålsbygg og andre kostnadsdrivende forhold som skoleskyss.

Å ha et høyt antall ledige kvadratmeter i formålsbygg koster kommunen uforholdsmessig mye. Ledig areal skal vedlikeholdes og varmes opp, men benyttes ikke eller trenger ikke benyttes. Et formålsbygg bør derfor være dimensjonert for det antall barn man trenger bygget til, men ikke ligge på 100% oppfylling. Oppfyltingsgrad i skole bør være ca. 80% for å tåle en viss elevtallsøkning.

Generelle vurderinger

Barnets beste med integrerte kriterievurderinger

I arbeidet med denne saken er det gjennomført en helhetlig barnets beste-vurdering basert på de syv momentene som FNs barnekomité anbefaler at alle beslutningstakere legger til grunn. Disse momentene omfatter mer enn barnets mening – de favner også barnets identitet, omsorgssituasjon, trygghet, helse, utdanning, relasjoner og sårbarhet. Barnekonvensjonen stiller klare krav om at barnets beste skal vurderes bredt og systematisk, og at vurderingen skal være kunnskapsbasert, forutsigbar og etterprøvbart. Å bruke alle de syv momentene innebærer at kommunen vurderer barnets situasjon i et helhetlig perspektiv, og ikke bare lytter til hva barnet sier, men også til hva barnet trenger – både nå og over tid.

Barnets stemme er avgjørende, men er alene ikke tilstrekkelig når beslutninger gjelder store strukturelle endringer som påvirker mange barn. De syv momentene fungerer derfor som en faglig forankret ramme som sikrer at barnets stemme blir hørt og satt inn i en større sammenheng som ivaretar barns behov for trygghet, stabile relasjoner, godt læringsmiljø, helse, sosial utvikling og beskyttelse mot risiko. På denne måten legger kommunen til rette for en balansert og rettssikker vurdering, der barnets stemme får reell betydning, men samtidig suppleres av faglige vurderinger som tar høyde for det barnet selv ikke kan se eller forutse. Denne helhetlige tilnærmingen bidrar til at beslutningen som tas, i størst mulig grad fremmer barnets totale utvikling, trivsel og læring – og dermed oppfyller intensjonen i FNs barnekonvensjon om å sette barnets beste først.

I vurderingen av hva som er til barnets beste, er det viktig å anerkjenne at både små og større læringsmiljøer kan ivareta barns behov, men at kvaliteten i tilbudet avhenger av stabilitet, kompetanse og sosial variasjon. Mindre enheter kan gi høy grad av trygghet, oversiktighet og nærhet til voksne, noe forskning viser kan styrke relasjoner og barns opplevelse av å bli sett og forstått. Slike små miljøer kan særlig være gode for barn som trenger forutsigbarhet og tett oppfølging. Samtidig viser forskningen at svært små elevgrupper kan gi begrenset sosial variasjon, noe som kan gjøre det vanskeligere for barn å finne venner og inngå i stabile og utviklende fellesskap. Det kan påvirke både trivsel, inkludering og læringsutbytte negativt.

Videre viser studier at kvaliteten på læringsmiljøet i stor grad avhenger av kompetente og stabile fagmiljøer, og at små team lettere blir sårbare ved fravær og utskiftninger. Dette får direkte betydning for barnets trygghet og kontinuitet i opplæringen. Når barnetallet synker, utfordres muligheten for å sikre et likeverdig og robust tilbud på alle skoler ytterligere.

Barnehage- og skolemiljø, inkludert fysisk leke- og læringsmiljø

Et godt fysisk miljø er en grunnleggende forutsetning for barnets beste. I en struktursak må vurderingen av fysiske leke- og læringsmiljøer ta hensyn til hvordan dagens bygg, kapasitet og geografiske fordeling påvirker kvaliteten på oppveksttilbudet – både ute og inne.

Moderne leke- og læringsarealer, trygge og inspirerende uteområder, god universell utforming og fleksible romløsninger gir langt bedre muligheter for tilpasset opplæring, ro, aktivitet og sosial utvikling. I dagens struktur, med mange små bygg av varierende standard, er det krevende å sikre at alle barn får et likeverdig fysisk miljø. Flere av byggene har et betydelig vedlikeholdsbehov, lite fleksibilitet og begrensede muligheter for å skape varierte og trygge læringssoner. Dette rammer særlig barn som trenger forutsigbarhet, skjerming eller spesialpedagogiske tiltak.

Samtidig har en struktur med flere og mindre enheter noen positive sider: mindre bygg kan oppleves oversiktlige og trygge, uteområdene kan være nært lokalmiljøet, og barn får ofte kort avstand mellom hjem og barnehage/skole. Dette understøtter lokalt tilhørighet og nærmiljøpreg, som mange foreldre og ansatte vektlegger sterkt.

Større og mer robuste enheter gir imidlertid mulighet for å utvikle helhetlige, moderne og universelt utformede bygg som er bedre tilpasset dagens krav til barns helse, lek og læring. De gir tilgang på flere romtyper, bedre arealutnyttelse, forutsigbare læringsarealer og bedre kapasitet til å ivareta barn med ulike behov. De gjør det også mulig å satse på trygge, store og varierte uteområder som kan tilpasses ulike alderstrinn, funksjonsnivå og former for lek og læringsaktivitet.

I vurderingen av framtidig oppvekststruktur må kommunen derfor balansere hensynet til nærhet og oversiktighet i mindre bygg, med behovet for kvalitativt gode og moderne læringsmiljøer som mindre enheter i dag i begrenset grad kan tilby uten betydelige investeringer. Strukturelle endringer som gir større og bedre dimensjonerte enheter vil, dersom de organiseres godt, kunne gi barn i Færder et mer likeverdig, trygt og utviklende fysisk miljø – både inne og ute.

Klimakonsekvenser, skolevei og trafikksikkerhet

Barnets beste omfatter også retten til et sunt, trygt og bærekraftig miljø – både i hverdagen og i det samfunnet barna skal vokse inn i. I vurderingen av framtidig oppvekststruktur er derfor klima- og miljøhensyn en integrert del av kvaliteten på barnets læringsmiljø, ikke et tilleggsperspektiv.

Dagens struktur, med mange små og ofte eldre bygg, innebærer betydelige utfordringer knyttet til energibruk, inneklima og tekniske løsninger. Eldre bygg har som regel høyere energiforbruk, svakere ventilasjon, dårligere isolasjon og større utslipp per elev, noe som påvirker barns helse direkte gjennom dårlig luftkvalitet, støy og temperatursvingninger. Dette går særlig utover barn med astma, allergier eller andre sårbarheter.

Strukturelle endringer som samler drift i færre, mer moderne enheter gir kommunen mulighet til å:

- redusere det totale bygningsarealet som må varmes opp og vedlikeholdes
- satse på energiøkonomiske nybygg med gode ventilasjonsløsninger og moderne tekniske anlegg
- bedre kontrollere inneklima og redusere eksponering for støy, trekk og svingende temperatur
- utvikle bygg som er tilrettelagt for miljøvennlige transportløsninger og aktive reisevaner

Samtidig kan en mer konsentrert struktur innebære at enkelte familier får lengre reisevei. Dette skaper risiko for mer biltransport dersom trygg gang- og sykkeltilrettelegging ikke bygges ut samtidig. For at en samlet struktur skal gi reelle klimafordeler, må derfor kommunen prioritere trygge og sammenhengende gang- og sykkelnett, gode kollektivløsninger og tilrettelegging for at flest mulig barn kan ha en aktiv og miljøvennlig skolevei.

Trygg tilgang til barnehage og skole er en grunnleggende del av barnets beste og et helt sentralt hensyn i vurderingen av framtidig oppvekststruktur. Barn skal kunne ferdes trygt til og fra opplæringstilbudet sitt – til fots, på sykkel eller med kollektivtransport – og trafikksikkerheten rundt barnehager og skoler, er derfor et sentralt kvalitetselement i oppveksttjenestene.

En helhetlig vurdering tilsier at en mer samlet oppvekststruktur – når den kombineres med målrettede investeringer i trygg skolevei og klimavennlig mobilitet – vil gi barna i Færder sunnere inneklima, lavere miljøbelastning og bedre forutsetninger for helse og trivsel i hverdagen. I tillegg reduseres kommunens samlede klimaavtrykk betydelig når flere eldre bygg kan fases ut til fordel for fremtidsrettede, energieffektive løsninger som er gode både for dagens barn og for kommende generasjoner.

Fagmiljø for ansatte

Et sterkt fagmiljø er en forutsetning for kvalitet i både barnehage og skole, og dermed en sentral del av vurderingen av framtidig oppvekststruktur. Barnets beste ivaretas best når ansatte arbeider i stabile team med bred kompetanse, mulighet for kollegial støtte, tid til faglig utvikling og tilgang til tverrfaglige tjenester. Dette er rammer som legger grunnlaget for tidlig innsats, trygghet, kontinuitet og høyt læringstrykk.

Dagens struktur, med flere små enheter, har fordeler knyttet til oversiktlig og korte kommunikasjonslinjer, og ansatte i mindre miljøer opplever ofte nærhet til kolleger og en sterk fellesskapsfølelse. Små enheter gir også enkelte ansatte mulighet til å kjenne alle barn og foresatte godt, og bidrar til raske uformelle samarbeidsformer.

Små enheter kan samtidig medføre økt sårbarhet. Fagmiljøene blir smale, noe som gjør det vanskelig å opprettholde nødvendig kompetansebredde, særlig i spesialpedagogikk, rådgivning, tilpasset opplæring og fag på ungdomstrinnet. Fravær og turnover får større konsekvenser i små arbeidsmiljøer, og muligheten for faglig utvikling, kvalitetssikring og kollegial støtte blir redusert. Dette påvirker direkte barnets opplevelse av stabilitet og kvalitet over tid.

Større og mer robuste enheter gir bedre forutsetninger for å bygge bærekraftige profesjonsfellesskap, sikre riktig kompetanse i alle fag, og gi barn tilgang til spesialpedagogisk støtte og tverrfaglig oppfølging når behovet oppstår. De gir også bedre muligheter for å etablere lærende team/ arbeidsfellesskap, tydelig pedagogisk ledelse og systematisk kompetanseutvikling – som i sum gir et mer forutsigbart og kvalitetssikret tilbud.

I vurderingen av framtidig oppvekststruktur må kommunen derfor balansere fordelene små enheter kan ha for relasjoner og nærhet, med ulempene de skaper for kompetanse, stabilitet og faglig kvalitet. Strukturelle grep som fører til større og bedre dimensjonerte enheter vil, dersom de organiseres klokt, gi ansatte mer robuste rammer å jobbe innenfor. Dette fremmer kvalitet og forutsigbarhet i møte med barna – og styrker dermed barnets beste over tid.

Sammenfattet vurdering

Når alle kriteriene ses i sammenheng – barnets beste, barnehage- og skolemiljø, fagmiljø, skolevei og trafiksikkerhet samt klimakonsekvenser – peker vurderingene samlet mot at en mer robust, helhetlig og framtidsrettet oppvekststruktur best vil ivareta barn og unges behov i Færder kommune de neste tiårene.

Dagens struktur med flere små enheter har også flere positive kvaliteter: nærhet, oversiktlig og sterke relasjoner som mange barn og foreldre opplever som trygt og godt. Dette er kvaliteter som er viktige å bevare og som kommunen skal ivareta uansett hvilken struktur som velges.

Samtidig viser kunnskapsgrunnlaget at dagens modell skaper betydelige utfordringer som forsterkes når barnetallet går ned, bygningsmassen eldes og rekrutteringen blir vanskeligere. Variasjoner i både det fysiske og sosiale miljøet, samt ulik robusthet i fagmiljøene, gjør at barn i Færder i dag ikke får et likeverdig tilbud.

Risikoreduserende tiltak;

Kartlagte risikoer vil bli møtt med;

Barnets beste – helhetlig og systematisk ivaretagelse

Tiltak som reduserer risiko for at barnets beste ikke blir tilstrekkelig vurdert:

- barne- og elevsamtaler
- involvering av elevråd og ungdomsråd
- medvirkningsprosesser der barn blir spurt om hva de liker ved barnehagen eller skolens sin, hva de ønsker seg av den nye og hva som gjør overgangen trygg og forutsigbar
- alderstilpassede overgangstiltak i henhold til Færder kommunes planer for overganger
- kjente voksne følger med og følger opp
- tverrfaglige ressurser ivaretar særlig sårbare barn etter særskilte konsekvensutredninger
- trivselsmålinger før og etter at tiltak iverksettes.

Leke- og læringsmiljø (fysiske bygg ute og inne)

Tiltak som reduserer risiko ved overgang fra små til større enheter:

- tydelig plan for å bevare kvaliteter barna har med seg fra kjent miljø
- tilpasning av bygg slik at alles trygghet ivaretas
- ved behov som beskrevet i vurderingene, oppgradere inne- og uteareal
- grundige vurderinger av kapasitet slik at gruppestørrelser overholdes
- prosesser der forventninger for væremåte ute og inne blir eid av barn og voksne som kommer i nye anlegg
- planer for bruk at det fysiske miljøet som gir forutsigbarhet og særlig ivaretagelse av barn som strever med overganger

Skolevei, trafiksikkerhet, lokalsamfunn og klima

Tiltak som reduserer risiko for utrygg skolevei og økt bilbruk:

- grundige kartlegginger av nye trafikkmønstre
- utbedringer av gang- og sykkelveier i henhold til plan
- opplæring i trygge «kiss and ride»-systemer eller trafikkmønstre for alle nye foresatte og ansatte
- planlegging av busstilbud
- skoleveitiltak i samarbeid med FAU
- aktivitetsfremmende tiltak som gågrupper, trafikkopplæring og «gåbuss»
- kampanjer for å redusere bilbruk
- planer for energiøkonomisering i overgangsfasen
- gjenbruk av møbler og utstyr

Fagmiljø for ansatte

Tiltak som reduserer risiko for faglig sårbarhet:

- tydelige bemannings- og timeplaner, etablering av felles rutiner
- særlig fokus på relasjonsbygging, tilpasset opplæring og inkluderende praksis i overgangsperioden
- etablering av nye læringssystemer for alle ansatte i den nye virksomheten, inkludert møtestrukturer, teaminndeling, ledelsesstrukturer og arbeidsformer for det profesjonelle læringsfellesskapet
- hospiteringsordninger og bli kjent-aktiviteter
- særlige tiltak for å beholde ansatte i overgangsperiodene, tettere ledersamtaler, karriereavklaringer og sosiale tiltak

Overgangs- og endringsledelse

Tiltak som reduserer risiko for uro, motstand og redusert kvalitet i endringsprosessene generelt:

- tidlig og tydelig involvering av alle involverte parter
- kommunikasjons- og informasjonsplan
- overgangsprogrammer som involverer alle
- kontinuerlig risikoovervåkning

Revidert forslag til framtidig oppvekststruktur

Forslagene er fordelt på kretser og sier hvilke større vedlikeholds- og investeringsbehov som er kartlagt per dags dato med grovt kostnadsestimat, samt noe om foreløpige vurderinger som ligger til grunn for forslagene med forventet effekt.

TEIE KRETS

Det finnes to private barnehager og en kommunal barnehage i kretsen;

- Tiriltoppen barnehage, privat, 96 plasser
- Teie kirkes barnehage, privat, 30 plasser
- Teiehøyden barnehage, kommunal, 120 plasser

I tillegg ligger Teie hageby barnehage med 25 plasser, i Gabriel Christiansens gate 3, på Teie, Nøtterøy. Barnehagen er privat og ligger i Tønsberg kommune

Det finnes en barneskole og en ungdomsskole i kretsen;

- Teie skole, ca. 435 elever, kapasitet ca.525 - 545
- Teigar ungdomsskole, ca. 330 elever, kapasitet ca.370

Teie krets har hatt en vekst i barnetallet de siste 10 årene. Prognoser for barnetallsutvikling viser en svak til moderat nedgang i antall barn i kretsen frem mot 2038, men det er press på bosetting i området grunnet sentrumsnærhet og attraktive bomiljøer. Ved åpningen av Labakken skole i 2021 ble skolekrets grensene justert slik at elevtallet ved Teie skole ble justert ned. Elevene i kretsen går til Teigar ungdomsskole.

Hovedutfordringer;

Barnehage

Det er ikke tilstrekkelig antall barnehageplasser nord på Nøtterøy. Teie krets har hatt en vekst i barnetallet de siste 10 årene. Teiehøyden barnehage har utvidet med halvannen uteavdeling for å dekke behovet, men dette er ikke tilstrekkelig. Læringsverkstedet Tiriltoppen barnehage og Teie kirkes barnehage har tildelt barnehageplasser ut fra sin totale kapasitet i henhold til godkjenning og kan ikke gi plass til flere barn. Barn som ikke får plass i Teie skolekrets blir tildelt barnehageplass lenger sør i kommunen. Det utfordrer miljøet og er ikke hensiktsmessig for barnefamiliene

Teie Hageby holder til i gammel enebolig. Det er planlagt ytterligere utbygging på Kaldnes. Området er i stadig utvikling, men hverken Færder- eller Tønsberg kommune har barnehage i området.

Skole; Det er god oppfyltingsgrad på Teie barneskole og høy oppfyltingsgrad på Teigar ungdomsskole, altså lite ledig kapasitet i kretsen, da området er attraktivt.

Hovedtrekk fra høringen

- Det knyttes bekymring til stort press og kapasitetsutfordringer på skolene i kretsen, både på Teie barneskole og Teigar ungdomsskole.
- Det gis støtte til målet om robuste fagmiljøer, men tydelige krav om at kvalitet og nærhet ikke må svekkes.
- Det uttrykkes bekymring for at «små kutt nå» kan gi store samfunnskostnader senere (frafall, utenforskap).
- Det etterlyses også nødvendige vurderinger av trafikk og skolevei ved eventuelle endringer i kapasitet eller utvidelser
- Det uttales fra FAU på begge skoler og fra ansatte at skolene ikke tåler flate kutt.

- Flere ber kommunen utsette vedtak til nødvendige konsekvensanalyser og konkrete tiltak foreligger.

ANBEFALTE FORSLAG

- 1. Færder kommune går i dialog med Tønsberg kommune for i fellesskap å utrede mulighetene for en barnehage langt nord på Nøtterøy, dersom planlagte utbygginger på Kaldnes vest og Rambergåsen gir grunnlag for økt barnehagekapasitet.**

Bakgrunnen for forslaget

En mer hensiktsmessig barnehagestruktur for hele Færder kommune.

Økt attraktivitet for barnefamilier fordi flere vil få barnehageplass nært bosted, eller i samme retning som arbeidsplassen.

En bedre, mer miljøvennlig plassering av barnehager i Færder kommune, samlet sett.

En mulig negativ effekt er at barnehager sør i kommunen får utfordringer med å fylle opp sine plasser. Behovet for å justere kapasitet ned andre steder, kan altså øke.

Økonomiske konsekvenser

Usikker estimert kostnad tomteerverv; kr 4-6 mill. NOK

Estimerte kostnader for å bygge barnehage med kapasitet til 150 – 200 barna er 175-215 mill. NOK. Årlige utgifter til drift av barnehagen kommer i tillegg.

2. Barnetallsutviklingen i Teie krets følges nøye

Bakgrunnen for forslaget

Presset på boliger i kretsen er stort, og det er lite ledig kapasitet i både barneskolene og ungdomsskolen. Muligheten for utvidelse av skolene i Teie krets og bekymringen for overfylte skoler nevnes i høringsinnspillene.

En systematisk elevtelling som følger inn- og utflytting, i tillegg til barnetallsutvikling, vil kunne gjøre det mulig å planlegge for utvidelser eller andre justeringer av kapasitet i kretsen.

Tellingene kan brukes i jevnlig rapportering til kommunestyret og i framtidige, årlige tilstandsrapporter, som kan gi oss et bilde på langsiktig utvikling.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomisk konsekvens på kort sikt.

- 3. Paviljong flyttes fra Borgheim ungdomsskole til Teigar ungdomsskole dersom det er behov for det.**

Bakgrunnen for forslaget

Oppfyltingsgraden ved Teigar ungdomsskole er høy, og den er forventet å være 94% i skoleåret 2026/27. Prognoser viser også at elevtallet vil stige noe frem mot 2030 hvis dagens kretsgrenser fastholdes og dagens elevmobilitet fortsetter. Teigar ungdomsskole har en forsterket avdeling hvor elevtallet nylig har hatt en topp med 16 elever. Neste år vil elevtallet i forsterket avdeling være så lavt som 8-10, men tallet forventes å stige igjennom. For bedre fleksibel bruk av ungdomsskolen, og for å møte elevtallsprognosene for kretsen, bør nåværende paviljong på Borgheim ungdomsskole flyttes til Teigar etter hvert. Paviljongen på Borgheim ungdomsskole vil være ledig etter skoleåret 2025/2026. Paviljongen er på 300m² og inneholder 3 klasserom, 2 grupperom, 1 lærerrom og toaletter.

Økonomiske konsekvenser

Flytting av paviljong fra Borgheim til Teigar ungdomsskole vil ha økonomiske konsekvenser. Kostnadene ved flytting av paviljongen fra Borgheim til Teigar medfører 2 prosjekter -1 for etablering av paviljong på Teigar og ett for frakobling og reetablering av plassen på Borgheim. På Teigar må oppfylt areal utvides for å få plass til brakkerigg og infrastruktur etableres/re-etableres. På Borgheim må vann, avløp, strøm og fiber frakobles inkl. tilbakeføring og nødvendig oppgradering av plassen.

Investeringskostnad Teigar: Tidligestimat 2,0-2,5 mill Nok ink. mva.

Investeringskostnad Borgheim: Tidligestimat 1,25-1,5 mill Nok ink. mva.

Totalkostnad: 3,25 - 4,0 mill Nok ink. mva.

En kretsgrensejustering som fyller opp Borgheim ungdomsskole, og som dermed forhindrer en mulig flytting av elever fra Tjøme ungdomsskole til Borgheim ungdomsskole, vil kunne ha økonomiske konsekvenser. Det er estimert en innsparingseffekt på 2,7 mill. NOK årlig ved å flytte elever fra Tjøme Ungdomsskole til Borgheim Ungdomsskole (se beregning i Tjøme krets). Etterbruk av Tjøme ungdomsskole er da ikke vurdert.

LABAKKEN KRETS

Det er tre private og tre kommunale barnehager i Labakken krets;

- Hundremeterskogen private barnehage, 21 plasser
- Steinerbarnehagen, privat, ca. 80 plasser
- Smidsrød FUS barnehage, 77 plasser
- Vestskogen barnehage, 67 plasser
- Labakken barnehage, 44 plasser
- Herstadløkka barnehage, 40 plasser

Det er én barneskole og én ungdomsskole i kretsen;

- Labakken skole, ca. 460 elever, kapasitet 560 - 590
- Borgheim ungdomsskole, ca. 470 elever inneværende år. Prognose for 2026/27 er 410 elever, kapasitet ca. 540 elever

I Labakken krets er behovet for barnehageplasser i perioden 2020 til 2033 beregnet til å være mellom 342 og 386 barn, mens antall plasser i kretsen i dag er 251. I tillegg ligger en Steinerbarnehage med 80 plasser i området, men disse plassene tildeles barn fra hele Vestfold. Det er med bakgrunn i stort behov for plasser og flere uhensiktsmessige barnehagebygg, besluttet å bygge nye Vestskogen barnehage til erstatning for Herstadløkka, Vestskogen og Labakken barnehager. Sjøstjerna tilrettelagte avdeling ved Oserød barnehage er vedtatt samlokalisert med den nye barnehagen for også å sikre riktig dimensjonering og hensiktsmessige lokaler til denne avdelingen. Det samme gjelder nye bo- og avlastningsbolig for barn og unge. Den nye barnehagen og bo- og avlastningsboligen skal stå klar for innflytting sommeren 2027.

Labakken skole åpnet høsten 2021 til erstatning for Vestskogen og Herstad skoler. Skolen har fasiliteter for moderne og effektiv skole drift. Det er ikke behov for andre endringer for barneskolen.. Det vil kunne være plass til å huse flere hjelpe- og fritidstjenester på skolen i fremtiden.

Befolkningsframskrivingene viser at elevtallet ved Labakken skole reduseres fra 460 elever i dag, til ned til ca. 400 elever i 2035. Et scenario med økt boligproduksjon med 50 % som er vist i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel, vil kunne snu elevtallsnedgangen fra rundt 2030, og i ytterste konsekvens øke elevtallet til over 500 elever i slutten av planperioden. Økningen henger sammen med at de største boligutviklingsområdene i Færder ligger innenfor Labakken skolekrets. Dette gjelder blant annet Herstadløkka, Borgheim, Ramdal og Kaldnes vest. Labakken er dimensjonert for å klare et høyt elevtall, men med nye boligområder, da spesielt mot Ramdal og Kaldnes, kan det være aktuelt å e på justering av kretsgrenser mot Teie skolekrets og elevtallet i de to kretsene må følges nøye.

Elevene i Labakken kretsen er i dag delt mellom Borgheim ungdomsskole og Teigar ungdomsskole. Etter åpning av Labakken skole i 2021, ble skolekretsene til ungdomsskolene for elevene på Labakken justert. Det ble foreslått slik at de som bor nærmest Borgheim går til Borgheim og de som bor nærmest Teigar går til Teigar. Dette er skissert med en grense i kartet.

Når Labakken startet opp, ønsket FAU på skolen på vegne av foresatte i 7. trinn, at elevene skulle få gå samlet til Teigar i stedet for at de skulle splittes. Derfor ble det gjort en administrativ beslutning på dette, det første året det gikk et 7. trinn ut av Labakken. Denne praksisen er stort sett fulgt siden, men noen trinn har også delt seg. Administrativt har det vært ønskelig å opprettholde denne ordningen for å forsøke å få to like store og robuste ungdomsskoler på Nøtterøy.

Hovedutfordringer;

Barnehage

Behovet for barnehageplasser er stort i denne kretsen. Det er ikke et tilstrekkelig antall barnehageplasser nord på Nøtterøy. Barn som ikke får plass i barnehager i Labakken krets, blir tildelt barnehageplass sør i kommune, noe som utfordrer miljøet og er u hensiktsmessig for barnefamiliene. Med Nye Vestskogen barnehage som står ferdig i august 2027, vil utfordringen være under kontroll, men utviklingen bør følges nøye da den nye barnehagen ligger i et pressområde. Etablering av en erstatningsbarnehage for tre mindre barnehager er beregnet til en effektivisering i pedagogisk drift på kr. 2,8 mill. NOK.

Skole

Det er høy oppfylingsgrad i både barne- og ungdomsskole i kretsen. På Borgheim ungdomsskole har det de siste årene vært nødvendig med en paviljong med tre klasserom og arbeidsrom for ansatte. Elevtallet går nå så dramatisk ned, blant annet fordi flere elever fra Labakken går til Teigar, at paviljongen vil være overflødig fra høsten 26/27.

Erstatningsareal i nye Wilhelmsenhallen vil gi Borgheim ungdomsskole mer fleksible skolearealer. Skolebygget på Borgheim er til dels gammelt og har utbedrings- og ombyggingsbehov. Det bor få mennesker på og omkring Borgheim. De fleste elever fraktes til skolen i buss.

HOVEDTREKK FRA HØRINGEN

- FAU ved Labakken skole er positive til foreslåtte strukturendringer forutsatt at kommunen leverer grundige konsekvensanalyser før vedtak.
- Sammenslåingen av Herstad- og Vestskogen skoler, som ble nye Labakken skole, beskrives som vellykket,
- Labakken skole omtales som en moderne, robust og effektivt drevet skole med store fagmiljøer, inkluderende praksis og gode resultater. Labakken skole viser potensialet i en konsentrert skolestruktur, mener høringsinnspillene.
- Høringsinnspill fra kretsen uttrykker bekymring for at flate budsjettkutt kan svekke skolens inkluderingstilbud og fagmiljø fordi det vil gi færre stillinger og mindre til skolemateriell i alle skoler.
- Det uttrykkes behov for en vurdering av trafikkforholdene i hele kretsen med etablering av en ny stor barnehage i Vestskogen.

ANBEFALTE FORSLAG

1. Barnetallsutviklingen i Labakken krets følges nøye

Bakgrunnen for forslaget

Presset på boliger i kretsene er stort, og det er lite ledig kapasitet i både barneskolene og ungdomsskolen i området. Antall boliger i Labakken krets er høyt, men hvordan produksjon av nye boliger og eierbytter i eksisterende boligmasse vil påvirke barnetallsutvikling, er krevende å spå. Foreløpig ser en ikke elevtallsvekst som følge av Iristunet for eksempel, selv om det var forventet. Befolkningsframskrivninger viser at kretsen trolig ikke vil se en effekt av økt boligvekst før tidligst i 2030.

En systematisk elevtelling som følger inn- og utflytting i tillegg til barnetallsutvikling, vil kunne gjøre det mulig å planlegge for utvidelser eller andre justeringer av kapasitet i kretsene Teie og Labakken. Muligheten for utvidelse av skolene i Teie krets og bekymringen for overfylte skoler nevnes i høringsinnspillene.

Tellingene kan brukes i jevnlig rapportering til kommunestyret og i årlige tilstandsrapporter for å følge utvikling over tid. For øvrig se Teie krets for

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ikke økonomiske konsekvenser på kort sikt.

2. Paviljong ved Borgheim ungdomsskole stenges for bruk høsten 2026.

Bakgrunnen for forslaget

Borgheim ungdomsskole har hatt en topp i elevtallet de siste årene. Denne toppen er passert. Skolen hadde skoleåret 2024/25 rundt 500 elever. Prognosene for skoleåret 2026/27 er ca.410 elever.

Paviljongene er 300m2 og inneholder 3 klasserom, 2 grupperom, 1 lærerrom og toaletter.

Det er vedtatt å bygg ny Wilhelmsenhall. I dette formålsbygget planlegges det for læringsareal som vil kunne benyttes av Borgheim ungdomsskole og gi nødvendig fleksibilitet for eventuelt økende elevtall. Hallen forventes ferdigstilt oktober 2026.

Verken fjerning av paviljong eller nye læringsarealer i Wilhelmsenhallen kan løse utfordringen med at deler av Borgheim ungdomsskole har ombyggings- og utbedringsbehov for å fylle kravet til en hensiktsmessig ungdomsskole i dag.

Det vil være gunstig for Borgheim ungdomsskole å få paviljongen fjernet, da det vil utvide uteområdet. Fra skoleåret 2026/27 kan alle elever og ansatte igjen ha tilhold i hovedbygget og bruke Wilhelmsenhallen som tilleggsareal. Paviljongen vil være overflødig.

Økonomiske konsekvenser

Paviljonger på Borgheim U kan selges eller gjenbrukes i andre virksomheter ved behov. Å stenge paviljongen ved Borgheim Ungdomsskole vil ha en årlig innsparingseffekt i driftsutgifter på ca. 0,2 mill. NOK.

Dersom paviljongene skal fjernes fra Borgheim må vann, avløp, strøm og fiber frakobles inkl. tilbakeføring og nødvendig oppgradering av plassen. Estimert kostnad for dette er 1,25 – 1,5 mill. NOK. Engangsinntekt på salg av paviljongen er ikke estimert.

Wilhelmsenhallen er kostnadsberegnet til 150,5 mill. NOK inkludert mva. Kostnad fordeles mellom Færder kommune og Vestfold fylkeskommune, men hvor fylkeskommunens andel finansieres over 40 år. Kommunens netto rentebærende gjeld (etter fratrekk mva., tilskudd mm.) er **64,9 mill. NOK**

Årlige driftsutgifter paviljong	200 000,-
Total årlig netto innsparing	200 000,-

FØYNLAND KRETS

Det finnes én kommunal og én privat barnehage i kretsen;

- Føyland barnehage, 49 plasser
- Læringsverkstedet TILLAS naturbarnehage, 60 plasser

I tillegg benytter familier fra Færder seg av og til av Husøy Maritime FUS barnehage på Husøy i Tønsberg kommune.

Det finnes én skole i kretsen;

- Føyland skole med ca. 246 elever, kapasitet 350 elever.

Føyland skole er nærscole for elever fra Husøy i Tønsberg kommune og har normalt sett kapasitet til 350. Kapasiteten ligger for tiden noe lavere fordi skolen legger til rette for elever med høreutfordringer.

Kretsens elever går til Borgheim ungdomsskole.

Hovedutfordringer;

Barnehage

Føyland barnehage er gammel og umoderne. Barnehagen er nylig utbedret med fasiliteter for de ansatte, men avdelingene er små og mindre hensiktsmessige. Barnehagedrift var annerledes den gang denne barnehagen ble bygget. Det er behov for å forbedre planløsning for å gjøre barnehagen mer oversiktlig og funksjonell. Behovene for arealer til pedagogisk virksomhet har også økt siden barnehagen var ny.

Skole

Føyland skole har god og akseptabel oppfyltingsgrad så lenge skolen er ressursskole for elever med høreutfordringer, men har på grunn av tilpasningene begrenset med formingsarealer og spesialrom, samt arbeidsareal til ansatte.

HOVEDTREKK FRA HØRINGEN

- Det uttrykkes motstand mot oppvekstsenter i kretsen og det uttrykkes også motstand mot det alternativ, men ikke anbefalte forslaget om nedleggelse av Føyland barnehage.
- Det gis innspill på at dagens struktur fungerer godt og at foreslåtte endringer mangler barnets bestevurdering og grundige konsekvensanalyser.
- De organisatoriske gevinster ved oppvekstsenter anses som usikre og innspillene mener at mange fordeler kan oppnås gjennom bedre samarbeid, ikke strukturelle endringer.
- Ansatte og foreldre er bekymret for uklare ansvarslinjer i et oppvekstsenter, svekket ledelse og «skolisering» av barnehagen, altså at barnehagens innhold blir mer lik skolens enn motsatt.
- Innspillene legger vekt på nærmiljøets betydning for trygghet.

ANBEFALTE FORSLAG

1. Ingen endringer gjennomføres

Bakgrunnen for at det ikke foreslås endringer i kretsen

Skolen er et naturlig samlingspunkt i Føyenland krets og har god kapasitet. Skolen kunne vært større, men skolen er allikevel robust og forsterkes med elever fra Tønsberg kommune.

Endret barnehagestruktur i andre kretser, kan påvirke behovet for plasser på Føyenland, men foreløpig beholdes barnehagekapasitet uendret.

Høringsinnspillene for Føyenland var kritiske til effekten av et oppvekstsenter. Forslaget om oppvekstsenter på Føyenland vurderes å ha liten pedagogisk effekt siden halvparten av barna som starter på Føyenland skole kommer fra andre barnehager enn Føyenland barnehage. En mer helhetlig pedagogikk for Føyenland barnehage og skolen ikke vil få samme effekt som i kretser der barna fra én barnehage i hovedsak starter på samme skole.

Forslaget om oppvekstsenter på Føyenland vil kunne ha en økonomisk innsparing gevinst på 0,6 – 1,1 mill. NOK, men gevinsten er ikke stor nok til at administrasjonen etter en helhetlig vurdering, anbefaler det gjennomført. Det vil også kun være mindre potensiale i å se bygningsmassen i sammenheng. Det er ikke plass til hele barnehagen i skolebygget de nærmeste årene.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

BRATTÅS KRETS

Det er en kommunal barnehage og en barneskole i kretsen;

- Brattås barnehage; 118 plasser, kapasitet over 150 barn.
- Brattås skole, 156 elever, kapasitet 204 barn.

Kretsens elever går til Borgheim ungdomsskole.

Hovedutfordringer;

Barnehage

Barnehagen er bygget for over 150 barn. Det er overskudd på antall plasser sammenlignet med antall søkere. Antall plasser og avdelinger er de siste årene justert ned. Flere av barna som har plass i Brattås barnehage bor i en annen skolekrets. Den nye barnehagen i Labakken krets, reduserer behovet for barnehageplasser i Brattås barnehage ytterligere, dersom øvrig barnehagestruktur opprettholdes.

Skole: Det er et synkende elevtall i kretsen, men skolen har hatt høy oppfyltingsgrad og elevtallsutviklingen har vært usikker på grunn av planlagte utbyggingsområder.

HOVEDTREKK FRA HØRINGEN

- Det uttrykkes skepsis og bekymring rundt etablering av oppvekstsenter. Innspillene beskriver usikre pedagogiske gevinster, risiko for uklare ansvarslinjer (ulike lovverk/rammer for ansatte på tvers av barnehage og skole), og fare for at bemanning «flyttes på tvers» på bekostning av kvalitet og forutsigbarhet for barna.
- Flere uttrykker et ønske om å bevare og videreutvikle eksisterende samarbeid fremfor strukturelle grep.
- FAU peker på et allerede godt samarbeid mellom barnehage og skole, og etterlyser hva som faktisk blir pedagogisk bedre ved etablering av et oppvekstsenter.
- Det uttales bekymring rundt trafikksituasjonen i området, og mellom barnehagen og skolen, hvis det etableres et oppvekstsenter med mer trafikk mellom byggene

ANBEFALTE FORSLAG

1. **Det etableres en kombinert barnehage og skole, et oppvekstsenter, på Brattås fra august 2026.**

Bakgrunnen for forslaget

Hovedvekten av barn som starter i 1.klasse på Brattås skole kommer fra Brattås barnehage. Dette gir gode muligheter for positive pedagogiske effekter ved å lage en kombinert barnehage og skole, et oppvekstsenter.

Barnehagen og skolen, med skolefritidsordningen, ligger på tilstøtende tomter og har allerede etablert et nært samarbeid. Å utvide dette samarbeidet ytterligere vil kunne bidra til helhet og sammenheng for barna. En felles pedagogisk plattform og en mer helhetlig pedagogikk, vil kunne inspirere profesjonsfellesskapene og er i tråd med statlige anbefalinger om å ta det beste fra

barnehagen over i skole. De siste årene har flere statlige utredninger pekt på behov for en bedre helhet og sammenheng mellom barnehage, skolefritidsordning og skole. Med én virksomhet som gir barnehage-, SFO- og skoletilbud, vil Færder kommune kunne pilotere en ønsket statlig utvikling.

Det fysiske leke- og læringsmiljøet vil i hovedsak forbli uendret. Sambruk av arealer vil imidlertid bli mer naturlig. En tryggere passasje mellom barnehagen og skolen vil gi best effekt av sambruk både av bygningene og uteområdet.

Personell kan i større grad benyttes fleksibelt tvers av barnehage og skole, noe som gir bedre ressursutnyttelse og større robusthet ved sykefravær. Samlet kan barnehagen, SFO og skolen gi et mer robust personale med variert og høy kompetanse. Organiseringen kan gjennomføres med én virksomhetsleder, med stedlige ledere på hver enhet. Det ble vedtatt i KS 136/24 å effektivisere ledelse i Brattås kommunale barnehage og Brattås skole gjennom samarbeid.

Virksomhetenes rolle i lokalmiljøet, samt klima- og trafikkpåvirkning, vurderes som uendret.

Det er ikke mulig å samle både barnehage og skolen i én bygning gitt dagens barnetall i kretsen, men byggene kan gi fleksibilitet for både barnehage-, skolefritidsordning og skoledrift.

Se vedlagt notat om oppvekstsenteret (LENKE TIL VEDLEGG) for nærmere beskrivelse av pedagogiske- og økonomiske effekter.

Det er ikke identifisert vesentlige negative konsekvenser av tiltaket.

Økonomiske konsekvenser

Brattås barnehage har vedlikeholds- og investeringsbehov pr. mars 2026 estimert til 4,0 mill. NOK. I tillegg er det planlagt investeringer på uteområdet. Dette er investeringer som skolen i enda større grad kan få nytte av ved etablering av et oppvekstsenter. Mye av innsparingseffekten som ligger i modellen for oppvekstsenter er tatt ut etter budsjettvedtak KS 136/24, dette tilsvarte 0,6 mill. NOK. Det vurderes at det kan være en gjenstående effekt på 0,1 – 0,6 mill. NOK.

Det er estimert en kostnad å på kr. 88.000,- for å lage en tryggere passasje mellom Brattås barnehage og Brattås skole.

Besparte lønns- og driftsutgifter	350 000,-
Total årlig netto besparelse	350 000,- + tidligere effektivisering 600.000,-*

*tidligere vedtatt effektivisering 600 000,- bør reverseres dersom det ikke etableres en kombinert barnehage og skole i kretsen

2. Muligheten for å kunne velge Tjøme ungdomsskole tydeliggjøres for elever og foresatte ved Brattås skole fra våren 2026.

Bakgrunnen for forslaget

Elevene ved Brattås skole går i dag til Borgheim ungdomsskole, men for 16 elever med postadresse 3143 Kjøpmannskjær vil Tjøme ungdomsskole være tilgjengelig med buss innenfor omtrent samme reiseavstand som Borgheim.

Tjøme ungdomsskole er et moderne, nytt skolebygg tilpasset dagens pedagogiske behov. Skolen har lyse og romslige arealer og god kapasitet. Prognoser viser at Tjøme ungdomsskole i årene fremover vil ha plass til 40–80 flere elever enn det dagens kretsgrenser gir grunnlag for.

Det er nærliggende å tenke at endrede kretsgrenser slik at elevene fra Brattås går til Tjøme ungdomsskole bør anbefales for å sikre elevgrunnlag og gjøre Tjøme ungdomsskole mer robust med flere elever og ansatte. Administrasjonen anbefaler likevel ikke en slik endring.

Det er god kapasitet på Borgheim ungdomsskole også i årene fremover. Dersom kretsgrensene endres, vil elever fra Brattås krets fortsatt kunne søke om plass på Borgheim, som forblir deres nærscole. Selv om lovverket åpner for å ta hensyn til kapasitet, utnyttelse og økonomi ved både skoleplassering og fastsettelse av kretsgrenser, skal det legges særlig vekt på hvilken skole som ligger nærmest elevens hjem (opplæringsloven § 2-6). Dersom kretsgrensene ikke endres, men i stedet gis en oppfordring om å søke seg til Tjøme ungdomsskole, følger Færder kommune følgende presisering i lovverket;

I en tolkningsuttalelse fra 30.10.2024, publisert på Udir.no 25.02.2026, presiseres det at det er i strid med nærscoleprinsippet å vektlegge hensynet til å videreføre en skole med svakt elevgrunnlag. Utgangspunktet for tildeling av skoleplass er avstanden mellom elevens bosted og skolen.

([Nærscoleprinsippet | udir.no](#))

Administrasjonen skal derfor sørge for at barn som bor i samme område får mulighet til å gå på samme skole, og at denne skolen ligger i barnas naturlige nærmiljø. Samtidig vil elever fra Brattås krets fortsatt ha mulighet til å søke seg til Tjøme ungdomsskole ved overgangen til ungdomstrinnet, og om denne muligheten kan en informere særlig.

Det er viktig å merke seg at flere elever får reduserte muligheter til å sykle til skolen, og både bil- og bussbruken antas å øke ved en slik løsning. I tillegg vurderes skoleveien som tryggere mot Borgheim enn mot Tjøme, ettersom elever ofte velger korteste rute, Østveien. Elevtallet ved Borgheim ungdomsskole vil bli ytterligere redusert.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

OSERØD KRETS

Det finnes tre kommunale barnehager i kretsen;

- Barnas Have Barnehage, 76 plasser
- Hårkollen barnehage, 90 plasser
- Oserød barnehage, 65 plasser, inkl. forsterket avdeling, Sjøstjerna, som er vedtatt flyttet til Nye Vestskogen barnehage

Det finnes en barneskole i kretsen

- Oserød skole, ca. 363 elever, kapasitet 540 - 550

Kretsens elever går til Borgheim ungdomsskole.

Hovedutfordringer;

Barnehage

Barnas Have har midlertidig godkjenning og ligger i område regulert for næringsformål. Det er store utbedringsbehov i Barnas Have som opprinnelig er et næringsbygg. Oserød barnehage har ikke tidsriktige lokaler. Hårkollen barnehage holder til i en ombygd skole. Lokalene har ikke optimal utforming. Hårkollen barnehage er nylig oppgradert innvendig da uteavdelingen, Røttene, flyttes fra Barnas Have.

Skole

Stor ledig kapasitet i skolen.

HOVEDTREKK FRA HØRNINGEN

- Flere innspill uttrykker støtte til sammenslåingen av Torød og Oserød skoler. Innspillene som støtter forslaget peker samtidig på tiltak som bør iverksettes dersom sammenslåing blir en realitet, bl.a. skolevei, trafikkforhold og gode overgangsplaner.
- Det etterlyses også en helhetlig trafikk- og kapasitetsanalyse for området, med særlig vekt på gang- og sykkelveier, kryssing av hovedveier og trafikkavvikling ved henting og levering
- Det uttrykkes støtte til å starte utredning av ny erstatningsbarnehage i kretsen. Dette under klare forutsetninger. Robuste fagmiljøer, moderne lokaler og større fleksibilitet vurderes som positivt, men bare dersom smågrupper, ledelsesstruktur, bemanning og medvirkning sikres.
- Flere innspill peker på risiko for at sammenslåinger i praksis handler mer om budsjett enn kvalitet og er bekymret for store barnegrupper, redusert tilhørighet og svekket voksenkontakt og bemanning.
- Fra elevene ved Oserød skole uttrykkes det en positiv forventning til en sammenslåing med Torød skole, bl.a. med større miljøer og tryggere overgang til ungdomstrinnet.

ANBEFALTE FORSLAG

- 1. Bygget som «Barnas Have» holder til i, avhendes fra 31.07.2028, og barnehagen videreføres i størst mulig grad i samme lokaler som Hårkollen barnehage.**

Bakgrunnen for forslaget

Barnas Have har midlertidig godkjenning som går ut 31.07.2028. Denne midlertidige godkjenningen er allerede utvidet flere ganger, senest i mars 2026. Barnehagen ligger i et område regulert for næringsformål. Det er store utbedringsbehov i Barnas Have, som opprinnelig er et næringsbygg.

Barnas Have og Hårkollen barnehage har i dag felles ledelse, og de to personalene jobber godt sammen. Å videreføre Barnas Have i størst mulig grad i samme lokaler som Hårkollen barnehage, vil gjøre det mulig å fortsette med felles ledelse og felles pedagogikk.

Forslaget vil gi et større og mer robust fagmiljø rundt barna og et større og mer robust profesjonsfaglig fellesskap for de ansatte.

Det kan bli nødvendig å justere opptaket i begge barnehager og å bruke ledig kapasitet i andre omliggende barnehager for å kunne fase bygget ut. I opprinnelig forslag det inne en erstatningsbarnehage med plass til 210-230 barn i kretsen. Behov for en slik barnehage kan komme dersom barnetallet øker vesentlig, men forslaget er av kostnadshensyn ikke tatt med videre.

Økonomiske konsekvenser

Strukturendringen gjør at kommunen kan avhende et formålsbygg, noe som betyr både reduserte investerings- og lånekostnader ved salg og lavere årlige driftsutgifter. Det er forventet effektivisering av pedagogisk barnehagedrift.

Besparte lønnsutgifter	1 500 000,-
Besparte byggdriftkostnader	1 340 000,-
Besparte kapitalkostnader	1 090 000,-
Totalt årlig netto besparelse	3 930 000,-

- 2. Dersom elevtallet på Torød skole kommer under 110 legges Torød skole ned og elevene overføres til Oserød skole.**

Bakgrunnen for forslaget

Se beskrivelser og vurderinger under Torød krets

Økonomiske konsekvenser

Se Torød krets

TORØD KRETS

Det finnes en kommunal barnehage og en kommunal barneskole i kretsen

- Torød barnehage; 57 plasser
- Torød skole har ca. 123 elever, kapasitet 220 – 230

Barnetallsutviklingen er stabil frem mot 2030, og deretter viser prognoser at barnetallet i kretsen vil synke noe.

Kretsens elever går til Borgheim ungdomsskole.

Hovedutfordringer;

Barnehage

Barnehagen er liten. Med dagens størrelse er det krevende å sikre forsvarlig bemanning gjennom hele barnehagens åpningstid. Barnehagen er sårbar for sykefravær og endret sammensetning i kompetanse. For å møte utfordringsbildet bør barnehagen gis tilleggsressurs. For å sikre tilstrekkelig bemanning gjennom hele dagen, særlig på morgen og ettermiddag bør bemanningen i Torød barnehage ligge minimum 0,3 årsverk over norm.

Skole

Barneskolen er liten. Gjennomsnittlig klassestørrelse er 17-18 elever. Det gir lite effektiv drift, og skolen må tilføres ekstra midler for forsvarlig bemanning. Skolen er sårbar for sykefravær og endret sammensetning i kompetanse. En høyere andel elever i Torød krets, enn andre kretser, søker seg til andre skoler, i hovedsak til Oserød skole. Skoleåret 2025/26 er det 20 elever som har Torød skole som nærscole som har fått innvilget skoleplass på Oserød skole.

Skolen er av eldre dato og sammensatt av mange utbyggingsfaser med gamle tekniske løsninger. Det estimeres store kostnader knyttet til vedlikeholds- og investeringsbehov i fremtiden.

Det er plass til skolens elever i Oserød skole, en skole som ligger 2,3 km fra Torød skole.

HOVEDTREKK FRA HØRINGEN

Fra organisasjoner:

- Samtlige organisasjoner avviser forslaget om å legge ned Torød skole. Det finnes ingen støtte i noen organisasjon, forening eller elevråd, kun generell støtte til større enheter, som nevnt over.
- Det uttrykkes at nedleggelse anses som direkte skadelig for nærmiljø, frivillighet og bosetting. Velforeninger, aksjonsgrupper, idretts- og lokalmiljøaktører er tydelige på at Torød skole er selve bærebjelken i bygdas identitet og sosiale liv.
- Skoleveien til Oserød vurderes som uforsvarlig – både fysisk og helsemessig.
- Kapasitet og læringskvalitet på Oserød trekkes sterkt i tvil, både faglig, bygningsmessig og sosialt.

- Kommunens prosess og tallgrunnlag beskrives som svakt, uferdig og ikke i tråd med Færder kommunes egne mål for oppvekst, samfunnsutvikling og boplikt
- Elevrådet ved Torød skole er tydelig mot en nedleggelse av skolen og mener det kan få store negative konsekvenser for elevene og bygda. De er bekymret for bl.a. store skolemiljøer med støy og uro, å bli splittet fra venner og farlig skolevei.

Fra privatpersoner:

- Det uttrykkes massiv motstand mot forslaget om å legge ned Torød skole, og barnas beste og barnas trygghet er et hovedargument.
- Torød skole beskrives som hjertet i lokalsamfunnet, og som avgjørende for trivsel, identitet, tilhørighet, frivillighet og tilflytting
- Samlokalisering med Oserød skole beskrives som utrygg og urealistisk, særlig pga. trafikk, kapasitet og konsekvensene for sårbare elever.
- Det uttrykkes skepsis til kommunens økonomiske tall og utredningsgrunnlag. Mange mener beslutningen er forhastet og dårlig dokumentert. Kapasiteten på Oserød skole trekkes også i tvil.
- Det uttrykkes bekymring for at en nedleggelse av Torød skole vil svekke Torød som samfunn og gir risiko for fraflytting, lavere skatteinngang og svekkede fellesskap.

ANBEFALTE FORSLAG

- 1. Dersom elevtallet på Torød skole kommer under 110 legges Torød skole ned og elevene overføres til Oserød skole. I den situasjonen fremmes en ny sak med ROS-analyse og risikoreduserende tiltak.**

Bakgrunnen for forslaget

I denne vurderingen er det viktig å se høringsinnspill fra Torød krets og fra Oserød krets i sammenheng. Hovedtrekkene av høringsinnspillene i Torød krets viser massiv motstand mot forslaget om å legge ned Torød skole. Samtidig gir flere innspill fra Oserød krets støtte til sammenslåingen av Torød og Oserød skoler. Elevene ved Oserød skole uttrykker en positiv forventning til en sammenslåing, bl.a. med større miljøer og tryggere overgang til ungdomstrinnet. Fra fagforeningene og personalgrupper i virksomheten uttrykkes det forståelse for økonomiske utfordringer og behovet for å tenke langsiktig om bygg og drift. Samtidig advarer de fleste fagforeningene mot raske og omfattende strukturendringer uten tydelig gevinstrealisering, god risikoanalyse og ryddige prosesser. Hovedskillet i innspillene fra fagforeningene står mellom robuste, større enheter på den ene siden og verdien av nærområde, mindre læringsmiljøer, og oversiktlig ledelse og drift på den andre siden.

For kommunedirektøren veier derfor følgende vurderinger tungt når forslaget fremmes;

- Lokalsamfunnet forventer økning i elevtallet på Torød som følge av utbyggingsplaner og boplikt.
- Det er stor motstand mot sammenslåingen, særlig fra Torød krets som beskriver skolen som et naturlig samlingspunkt med stor betydning for befolkningen på Torød.

- Samtidig er det plass til alle skolens elever på Oserød skole og Oserød skole ligger geografisk nær Torød skole.
- En barneskole har sju årstrinn, og med elevtallet på ca. 110 elever vil det gjennomsnittlig være 15-16 elever på hvert årstrinn. Med et elevtall under 110 elever vil trolig skolen måtte styrkes med enda mer ressurser for å ha et tilstrekkelig antall voksne rundt barna og sikre et robust fagmiljø. Alternativt må pedagogikk og drift dreies i retning av en fådelt skole.
- En framtidig sammenslåing av de to skolene kan gjøres uten stor kostnad og med stor samlet effektiviseringsgevinst.
- Elevene ved de to skolene kommer i hovedsak fra de samme barnehagene og har mange felles fritidsaktiviteter.
- 20 elever fra Torød krets har allerede skoleplass ved Oserød skole.
- Sammenslått skole med tilhold på Oserød vil gi elever fra Torød lenger skolevei. Noen elever får rett til skyss fordi avstand til skolen øker, og også på grunn av farlig skolevei. Flere Torødelever har slike vedtak også i dag. Trafikksikkerhetstiltak er vedtatt som del av bypakke Tønsberg.
- En sammenslåing vil ta skolens funksjon som samlings- og aktivitetssted i lokalmiljøet lengre vekk fra der folk bor på Torød, noe som trolig vil oppleves negativt for flere, men det er ikke skolens hovedoppgave å være samlingsplass for lokalsamfunnet. Skolens hovedoppgave er likeverdig danning og utdanning for alle kommunens elever.
- En sammenslåing vil styrke det samlede profesjonsfellesskapet i kretsen med større fagmiljøer økt robusthet, bredere kompetanse og bedre mulighet til å tilby spesialisert støtte til elever.
- En større personalgruppe gir bedre dekning ved sykefravær, enklere organisering av undervisning på tvers og mer fleksibel bruk av fagressurser.
- Små enheter har ofte sterke og trygge miljøer, men de er samtidig mer sårbare for ikke å klare kvalifisert lærerkompetanse i alle fag, spesielt med dagens økte krav til fagbredden.
- Elevtallsprognoser viser fortsatt samlet elevtallsnedgang for de to skolene. Med kommunens skjerpede økonomiske rammer bør likeverdig kvalitet i tjenestene sikres gjennom å redusere antall små og sårbare enheter og heller samle ressursene.
- Tiltaket vil bidra til å optimalisere kommunens samlede reservekapasitet for elevplasser,
- Tiltaket vil redusere driftskostnader, spare investeringskostnader og gi mer forutsigbar ressursutnyttelse med samlet forbedring i elevenes fysiske omgivelser.
- En sammenslåing forventes å gi om lag 20 % reduksjon i klimagassutslipp, forutsatt at elever og ansatte følger over til Oserød og at Torød skole avhendes.

Risikoreduserende tiltak;

Trafikkutfordringer kan løses ved bedre tilrettelegging for myke trafikanter. Det vil styrke trygg skolevei og samtidig bedre tilkomsten til Hårkollenhallen og barnehagene i området for hele befolkningen. Sårbarhet ved framtidig sammenslåing kan reduseres ved tidlig og god involvering, tydelig organisering og styrket ledelse, systematisk elev- og ansattoppfølging, trygg og forutsigbar kommunikasjon til alle involverte, midlertidig ressursøkning der det trengs i en overgangsfase og økt oppmerksomhet på læringsmiljø, trafikk og fellesskap.

Økonomiske konsekvenser

Besparte lønns- og driftsutgifter skole og SFO	3 475 000,-
Besparte byggdriftkostnader	2 200 000,-
Besparte kapitalkostnader	3 790 000,-
Økt utgifter til skoleskyss	400 000,-
Tap av inntekt for grunnbeløp pr skole	583 234
Totalt årlig netto besparelse	8 481 766,-

LINDHØY KRETS

Det ligger en kommunal og en privat barnehage i kretsen;

- Læringsverkstedet Randineborg, 62 plasser
- Lindhøy barnehage, 55 plasser

Tjøme har en barneskole og en ungdomsskole

- Lindhøy skole, ca. 205 elever, kapasitet 370 – 420
- Tjøme ungdomsskole, ca. 110 elever, kapasitet 150 – 180

Kretsens elever går til Tjøme ungdomsskole.

Hovedutfordringer;

Barnetallet i kretsen har sunket kraftig de siste 10 årene, og fortsetter å synke.

Barnehage

Behovet for barnehageplasser på Tjøme er langt lavere enn tidligere. Lindhøy barnehage har to tomme avdelinger. Læringsverkstedet Randineborg har barn fra andre deler av kommunen og fyller, så langt som mulig, opp med barn uten rett til plass.

Skole

Barneskolen har 205 elever i 2025/26, og skolen har kapasitet til ca. 370-420 elever. Den nye delen av ungdomsskolen sto ferdig i 2022 og har ca.110 elever, og prognosene for de neste 4-5 årene er nedadgående fram til slutten av planperioden. Ved manglende tilflytting vil ungdomsskolen ha rundt 90 elever skoleåret 2030/31 rundt 60 elever skoleåret 2033/34 Ungdomsskolen har kapasitet til 150-180 elever.

Det er økende bemanningsutfordringer, både i barnehage og skole. Å drive en ungdomsskole krever lærerkompetanse i 13 fag. Det er krevende å få til med lavt elevtall.

HOVEDTREKK FRA HØRINGEN

Fra organisasjoner:

- Det uttrykkes en klar og tydelig motstand mot 1-10-skole på Lindhøy.
- Det er samstemte innspill fra foreldregrupper (Sammen for Tjøme-skolene), FAU (både Lindhøy og TUSK), Utdanningsforbundet TUSK, Tjøme IL, Torås Venner og elevråd. Det uttrykkes motstand mot forslaget om en 1-10 skole på Lindhøy begrunnet med pedagogisk kvalitet, barnas beste, lokalsamfunnets bærekraft og økonomisk realisme.
- Det påpekes sterk inkonsistens mellom Kommuneplanens samfunnsdel (helårsbosetting, attraktive lokalsamfunn i sør, oppvekst og inkludering) og forslaget om å avvikle ungdomsskolen i sør.
- Flere peker på at Lindhøy-området blir trafikalt overbelastet med samlet 1–10 (+ barnehage), med økt risiko for de yngste og press på buss/parkering.

- Det uttrykkes bekymring for om økonomiske beregninger og konsekvensutredninger er gode nok

Fra privatpersoner:

- Det uttrykkes tydelig motstand mot å slå sammen Lindhøy barneskole og Tjøme ungdomsskole.
- Det uttrykkes at Lindhøy skole ikke er fysisk egnet for å ta imot ungdomsskoleelever.
- Det uttrykkes at barnas beste settes i fare gjennom at stort aldersspenn på en skole kan føre til uro, utrygghet, risiko for mer for spesielt for sårbare elever.
- Det uttrykkes som uforsvarlig, både økonomisk og pedagogisk, å legge ned en moderne og godt tilpasset ungdomsskole.
- Det uttrykkes bekymring for om økonomiske beregninger og konsekvensutredninger er gode nok.

ANBEFALTE FORSLAG

- 1. Dersom elevtallet ved Tjøme ungdomsskole synker til under 90 elever, vurderes om det skal være en 1.-10.-skole på Tjøme eller om ungdomstrinnet skal flyttes til Borgheim ungdomsskole. I den situasjonen fremmes en ny sak med valg av alternativ, ROS-analyse og risikoreduserende tiltak.**

Bakgrunnen for forslaget

Høringsinnspillene er tydelig på motstanden mot forslaget om å etablere en 1-10-skole på Lindhøy, og da flytte ut av nybygde Tjøme ungdomsskole.

Ungdomsskolen ligger ca.2 km fra barnehagen og barneskolen. Elevtallet på Lindhøy skole har sunket med over 20% de siste 5 årene, fra 259 elever i 2021/22 til 205 elever i 2025/26. Bare det siste året har elevtallet sunket med 30 elever. Elevtallsnedgangen vil få konsekvenser for elevtallet på ungdomstrinnet om få år hvis ikke tilflyttingen til Tjøme øker betraktelig.

Høringsrunden viser tydelig motstand mot forslaget om å etablere en 1–10-skole på Lindhøy og samtidig flytte virksomheten ut av den nybygde Tjøme ungdomsskole. Motstanden er særlig knyttet til bekymringer om nærmiljøtap, endringer i skolekultur og usikkerhet rundt konsekvenser av en sammenslåing.

Administrasjonen vurderer likevel at endringer i elevtall, kompetansebehov og økonomiske rammer tilsier at dagens struktur er sårbar og i økende grad utfordrende å opprettholde.

Elevtallet på Lindhøy skole har sunket med over 20 % de siste fem årene, fra 259 elever i skoleåret 2021/22 til 205 elever i 2025/26. Bare det siste året har skolen mistet 30 elever. Dersom denne utviklingen fortsetter – og tilflyttingen til Tjøme ikke øker betydelig – vil den samme nedgangen etter hvert slå inn i ungdomstrinnet. Nedgang i barnetall og økt press på økonomi gjør dagens drift mindre bærekraftig over tid.

Lavere elevtall på ungdomstrinnet vil forsterke utfordringene knyttet til å drive et skoleløp med 13 fag og behov for bred fagkompetanse. En liten ungdomsskole blir mer sårbar for sykefravær, manglende fagdekning og uforutsigbare endringer i elevtallsgrunnlaget.

Om etablering av en 1.-10.skole;

Å samle barne- og ungdomstrinnet på én lokasjon vurderes å gi betydelige pedagogiske og organisatoriske kvalitetsgevinster:

- Mer robust drift ved økt elevtall og større personalgruppe.
- Bedre fagdekning og mulighet til å sikre kvalifiserte lærere i alle fag.
- Styrket profesjonsfellesskap på tvers av trinn og fagområder.
- Bedre ressursutnyttelse, både med tanke på undervisning, ledelse og støttetjenester.
- Økt fleksibilitet for tverrfaglig arbeid og tilpasset opplæring.

Små enheter har kvaliteter som nærhet og oversiktligheit, men er samtidig mer utsatt for sårbarhet, både faglig, økonomisk og organisatorisk. Når rekrutteringsutfordringene i sektoren øker, og læreplanverket utvides med flere obligatoriske valgfag på mellom- og ungdomstrinnet, blir dette særlig krevende.

Med mindre tilpasninger vil Lindhøy skole ha kapasitet til å huse ungdomstrinnet, i hovedsak i eget bygg.

Administrasjonen vurderer trafikksituasjonen rundt skoleområdet som håndterbar. Tidligere har skolen hatt over 400 elever med en mindre tilpasset trafikk-løsning. Ungdomstrinnets elever går i større grad enn barnetrinnet til skolen, sykler eller benytter buss, noe som reduserer belastningen på hente-/bringetrafikk.

Om flytting av elever fra Tjøme til Borgheim ungdomsskole;

Dersom kommunen ikke lykkes med å tiltrekke seg barnefamilier på Tjøme, kan et alternativ til å lage en 1.-10-skole, være å flytte elevene til Borgheim ungdomsskole.

Borgheim ungdomsskole har kapasitet til å ta imot elever fra Tjøme i løpet av få år. Avstanden på ca. 14 km, med anslått reisetid 17–26 minutter, vurderes som håndterbar. En samling av ungdomstrinnet på Borgheim vil:

- styrke fagmiljøet,
- gi et større og mer robust elevgrunnlag,
- gi kommunen mulighet til å redusere antall formålsbygg, og
- legge til rette for å prioritere oppgradering av Borgheim på lengre sikt.

Kretsgrenseendringer er foreslått for å øke elevtall ved Tjøme ungdomsskole.

Administrasjonen anbefaler ikke å endre kretsgrensene slik at Brattås-elever skal ha Tjøme ungdomsskole som nærscole, slik flere høringsinnspill ber om, men i stedet informere om muligheten særlig. Se Brattås krets for begrunnelse.

Konsekvenser for nærmiljøet

En samlokalisering av barne- og ungdomstrinnet vil endre nærmiljøet på Tjøme. Dette vil ha konsekvenser og må risikovurderes. Mulige temaer:

- endring i trafikkmønster
- endret lokale møteplasser
- påvirkning av fritidstilbud
- 10 alderstrinn samlet på samme skole

Samlet sett vurderer administrasjonen at en mer robust og langsiktig oppvekststruktur er nødvendig for å sikre kvalitet, likeverd og bærekraft i skole- og barnehagetilbudet i Færder kommune. Selv om det er betydelig lokal motstand mot å etablere en 1–10-skole på Lindhøy, peker faglige, organisatoriske og samfunnsøkonomiske vurderinger på at dagens struktur er mindre bærekraftig på sikt. I lys av synkende elevtall, kompetansebehov, rekrutteringsutfordringer og økonomiske rammer bør muligheten vurderes på nytt dersom elevtallet synker til under 90 elever. Det samme bør en gjøre for alternativet med å flytte elever til Borgheim ungdomsskole.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske beregningene tar høyde for at bygget Tjøme ungdomsskole fortsatt driftes selv om det ikke er skoledrift i bygget. Og det er derfor ikke beregnet innsparinger på byggdriftkostnader.

Bygget Tjøme ungdomsskole må, for å hente ut ytterligere effekt, brukes til annen kommunal virksomhet, leies ut eller avhendes.

Etablering av 1-10 skole på Lindhøy	
Besparte lønns- og driftsutgifter skole og SFO	2 180 000,-
Besparte byggdriftkostnader	0,-
Besparte kapitalkostnader	330 000,-
Tap av inntekt for grunnbeløp pr skole	583 234
Totalt årlig netto besparelse	1 926 766,-

Flytte elever fra Tjøme ungdomsskole til Borgheim ungdomsskole

Besparte lønns- og driftsutgifter	3 000 000,-
Besparte byggdriftkostnader	0,-
Besparte kapitalkostnader	830 000,-
Økt utgifter til skoleskyss	547 200,-
Tap av inntekt for grunnbeløp pr skole	583 234,-
Totalt årlig netto besparelse	2 699 766,-

FRITID FÆRDER

Det foreslås ikke strukturendringer for Fritid Færder. Fritid Færder har i dag tiltak både på Tjøme og på Nøtterøy, men utreder også muligheter for felles gamingtiltak med Tønsberg.

HJELPETJENESTENE

Hjelpetjenestene i Færder består av:

- Pedagogisk Psykologisk Tjeneste
- Forebyggende helsetjenester
- Barneverntjenesten
- Færderhuset, som innebærer ulike tiltak inne forebyggende helsearbeid og forebyggende barnevern.

Hovedutfordringer;

Helsestasjon, skolehelsetjeneste og Færderhuset ser en økning av barn og ungdom som strever blant annet med søvn, psykisk uhelse og rus. Dette medfører en økning i innbyggere som ber om hjelp. Mange foreldre er usikre i foreldrerollen og syns det er krevende å sette tydelige grenser for barna sine.

PPT melder at økt henvisningsmengde til tjenesten er vedvarende, samt at forvaltningsrevisjonen påpekte et behov for å dreie innsatsen mer mot systematisk innsats, i henhold til ny opplæringslov.

Til tross for synkende barnetall melder barnevernet om en økning i antall meldinger i 2025. Sakene som meldes omhandler flere alvorlige saker med vold, ungdom som ruser seg og driver med kriminalitet. I tillegg der det flere alvorlige saker blant de yngste (0-6 år) hvor barna trenger ny omsorgsbasis. At antall meldinger holder seg på samme nivå, eller til og med øker, kan delvis sies å være ønskelig. Det betyr at innsatsene i «Sammen Mot» og «Barnets første 1000 dager» har effekt. Her får blant annet ansatte økt kompetanse i å oppdage tidlig. Det meldes også om tilfeller med brudd på bistandsplikten til Bufetat som setter tjenesten i en vanskelig situasjon når det skjer.

Det er en tydelig statlig forventning i etterkant av barnevernreformen og med ny opplæringslov, at tverrfaglige ressurser skal være tett på barn og unge. Barn, unge og deres familier skal få rett hjelp til rett tid i form av tidlig og forebyggende innsats. Med mange barnehager og skoler, er det krevende å få til.

HOVEDTREKK FRA HØRINGEN

- Det uttrykkes at prinsippet om barnas beste og om høy kvalitet i tjenestene må stå fast. Trygghet, oversiktlige miljøer og stabile relasjoner er grunnleggende for psykisk helse og læring.
- Det beskrives en risiko for at forslag til ny struktur kan gjøre at kompetansen blir spredt for tynt ut på mange enheter og at flere samarbeidspartnere kan gjøre oppfølgingen uoversiktlig.

- Det uttrykkes en bekymring for at psykisk uhelse hos barn og unge øker selv om barnetallet går ned, og at man derfor ikke må svekke hjelpetjenestene.
- Det understrekes at tidlig innsats krever nærhet og tilgjengelige voksne – og at strukturelle endringer ikke må svekke denne muligheten.
- Norsk sykepleierforbund støtter målet om å sikre gode og robuste fagmiljøer i skolen
- Det uttrykkes bekymring for at flate kutt i oppvekstsektoren kan gi færre voksne i barnehager og skoler og at store miljøer kan gjøre det vanskeligere å se sårbare barn.

ANBEFALTE FORSLAG

1. **Det gjennomføres en analyse av ressurstildelingen i tjenestene for å identifisere eventuelt potensiale for driftseffektivisering, og det gjennomføres en evaluering av selve det forebyggende tjenestetilbudet**
2. **Dersom analysen viser at Færderhuset fortsatt skal være Færder kommunes svar på lavterskel, tidlig og forebyggende barneverns- og helsetjenester, flyttes Færderhuset i nye, egnede lokaler. Herstad skole skal selges.**
3. **Basert på evaluering av Færderhuset og kommunens samlede forebyggende tjenester for barn og unge, vurderes fagteam med hovedansvar for geografiske områder.**

Bakgrunnen for forslaget

Strukturendringen med endret ansvar for SLT, rusforebyggende ungdomsteam og uteteam, som nå ligger hos Færderhuset, er allerede gjennomført.

Det finnes i dag en anbefalt norm for helsesykepleiere. Barnevern og PPT har ikke tilsvarende normering, men bemannes etter identifiserte behov. Barnetallet er synkende, noe som i utgangspunktet kan indikere redusert behov for tjenester. Dette må imidlertid vurderes opp mot reell arbeidsbelastning. Samfunnstrender gjør at etterspørselen etter tjenester ikke nødvendigvis faller i samme takt som barnetallet. Økt satsing på universelle og helsefremmende tiltak forventes å kunne redusere behovet for mer kostnadskrevende tjenester over tid, og dette bør ses i sammenheng med tilbudene på Færderhuset.

En foreløpig kommunal evaluering av oppvekstreformen er under arbeid. Før større organisatoriske endringer gjennomføres, er det nødvendig med en grundig analyse av ressursbruk og effektiviseringsmuligheter i tjenestene.

Kommunen må også redusere antall virksomheter for å kunne gjennomføre større strukturelle endringer i støtte- og hjelpetjenestene. Å flytte forebyggende ressurser nærmere arenaene der barn og unge lever sine liv, er en tydelig statlig forventning i både oppvekstreformen og opplæringsloven. Dette er krevende å få til med dagens mange små barnehager og skoler. Helsesykepleiere og PP-rådgivere er allerede delvis stasjonert på skolene, og PPT veileder i tillegg spesialpedagogene i barnehagene. Øvrige tjenester krever at innbyggerne reiser til tjenestestedene.

Desentraliserte tverrfaglige team vil på sikt kunne gi kortere vei til samhandling mellom barnehage- og skoleansatte, PPT, helsesykepleiere og øvrige faggrupper, og samtidig bidra til økt nærhet til barn og familier som trenger støtte. Med dagens struktur – 19 barnehager og 10 skoler – er dette imidlertid krevende. Mye tid vil gå med til transport, og tiden i hver virksomhet vil bli knapp. Det vil også være risiko for svekkede fagmiljøer dersom spisskompetanse spres for mye.

Foreløpig vurderes det at BTI-modellen og krav til IP-møter gir barnehager og skoler tilstrekkelige faste arenaer for samhandling med hjelpetjenestene. I tillegg til at det i større grad bør knyttes kontaktpersoner med for eksempel psykolog- og familieveiledningskompetanse tettere på virksomhetene. Disse bør imidlertid beholde sitt fagmiljø i de forebyggende tjenestene.

Spesialpedagogisk kompetanse ivaretas gjennom spesialpedagoger i barnehagene og PP-rådgivernes faste tilstedeværelse i skolene.

Helsefaglig kompetanse ivaretas gjennom helsesykepleiernes faste tilstedeværelse i skole.

Ansatte med spisskompetanse som arbeider alene innen sitt fagområde bør være samlet sentralt for å sikre sterke fagmiljøer og kunne tilby en felles møteplass, slik Færderhuset gjør i dag. Færderhuset holder til i midlertidige lokaler. Dersom evalueringen viser at tjenestene fortsatt bør være sentralisert, flytter tjenestene til andre lokaler.

Økonomiske konsekvenser

Effektiviseringspotensial avhenger av dreining av tjenestene, med en effektivisering på 2-3 mill. anslås. Dette inkluderer redusert behov for størrelse på lokalene til Færderhuset og effektivisering av stillinger. Noe av effektiviseringspotensialet, ca. 1 mill. NOK, ligger allerede inne i forslagene i Torød- og Tjøme krets.

Foreløpige tidlig-estimer:

Andre lokaler enn Herstad skole	500 000,-
Effektivisering av stillinger	1 100 000,- *
Besparelser av lønns- og driftsutgifter	1 000 000,- *
Total årlig netto besparelse	2 600 000,- *

***noe av besparelsen, ca.1 000 000,- totalt, ligger allerede inne i forslagene i Torød- og Tjøme krets og må ses i sammenheng med forebyggende og helsefremmende innsats, Færdertrappa.**

Økonomiske beregninger og samlet oversikt over økonomiske konsekvenser

Følgende ligger til grunn som forutsetninger for økonomiske beregninger av konsekvenser

Forutsetning for beregningen	Kilde
Regnskapstall 2025	Årsregnskap Visma
Barnetall 2025	Statistikk barnetall Barnehage/skole i Færder
Anslag på investeringer fra erfaringstall	Estimat fra EF
Estimert salgspris med påstående bygningsmasse	Estimat fra EF
Kapitalkostnader beregnet ut fra estimat netto investeringsbehov og salg med rente 5 % og avdrag 30 år. Forutsetter salg/investeringer år 1.	Kommunalbanken

Mer detaljert oversikt over økonomiske beregninger kan leses i vedlegg.

Samlet oversikt over økonomiske konsekvenser:

Borgheim ungdomsskole – stenge paviljong	200 000,-
Brattås krets – kombinert barnehage og skole	350 000,- + tidligere effektivisering 600.000, -*
Barnas Have – avhending av bygget	3 930 000,-
Torød skole – nedleggelse av skolen under 110 elever	8 481 766,-
Tjøme alt. a)– etablering av 1-10 skole på Lindhøy under 90 elever på u-trinnet	1 926 766,-
b) Tjøme alt b) – flytte ungdomsskoleelever til Borgheim ungdomsskole under 90 elever på u-trinnet	2 699 766,-
Hjelpetjenestene – struktur og effektivisering	1 600 000,-**
Total årlig netto besparelse med Tjøme alt. a)	16 488 532,-
Total årlig netto besparelse med Tjøme alt. b)	17 261 332,-

*tidligere vedtatt effektivisering 600 000,- bør vurderes reversert hvis det ikke etablerer kombinert barnehage og skole i kretsen

**besparelsen oppgitt til 2 600 000,-, men ca.1 000 000,- totalt, ligger allerede inne i forslagene i Torød- og Tjøme krets

